

Verksamhetsberättelse för Svenska Charolaisföreningens avelsråd år 2020

Ledamöter i avelsrådet har varit Lennart Nilsson, ordförande, Anna Ingvar-Nilsson, Fredrik Persson, Sven-Olof Hägg, Per Mårtensson, sekreterare och Sofia Persson adjungerad.

Individprovning

Sedan många år är individprovningen ett av de mest värdefulla och välutnyttjade verktygen i utvecklingsarbetet inom svensk Charolais. Därmed är den verksamheten intimt förknippad med avelsrådets arbete och engagemang vilket också varit fallet under 2020.

Säsongen 2019-20

Prövningsomgången var den andra där tjurarna rangerades och auktionsgodkändes utifrån det nya sammanvägda P-Talet. P-talet står för Prövningstal och är sammansatt av T-tal 26 %, AIX 26 %, Exteriör helhet 26 %, Testikelomkrets 15 % och Ryggmuskeldjup 7 %. P-talet är framtaget för att på ett bra sätt beskriva tjurarnas samlade förtjänster till skillnad från tidigare rangering enbart utifrån T-tal. Charolaisföreningens avelsråd har varit drivande för att genomföra denna förbättring.

76 slutvägda Charolaisjurar nådde stationens högsta medeltillväxt med 1775 g/dag, vilket var mycket hög träffsäkerhet mot måltillväxten 1750 g/dag.

Bäst testresultat med P-125 nåddes av två tjurar, Perry av Sonarp och Paris av Rosendal. I kraft av högre T-tal blev det Perry förunnat att tilldelas Köttasprövningens pris för rasens bästa tjur.

När auktionen närmade sig började det världsomspännande coronaviruset koppla grepp även om vårt land. I all hast tvingades köttasprövningen i stället för traditionell tjurauktion på Gunnarp, byta spår och tillsammans med auktionsförrättaren Håkan Ottosson, med kort förberedelsetid få till en nätauktion. Samtliga auktionstjurar blev filmade vilket presenterades på auktionssidan vid auktionsstart veckan före avslut. Köttasprövningen, auktionsförrättaren och inte minst personalen på Gunnarp jobbade intensivt och effektivt och löste auktionsproblemet på bästa sätt. Resultatet blev också över förväntan med rekordstort antal spekulanter och budgivare. Medelpriset för 42 sålda c-tjurar landade på 57 714 kr, nästan 3 000 bättre än föregående års lyckade auktion. Prisbilden speglade antalet spekulanter vilket resulterade i en mycket hög lägsta nivå. Däremot var topppriserna måttligare än på senare år. Högsta bud kom för Phineas av Sonarp som för summan av 99 000 kr såldes till Strömsnäs Charolais.

Säsongen 2020-21

43 anmälade besättningar önskade totalt 98 provningsplatser. Glädjande var att antalet anmälade besättningar var åtta fler än föregående år och att tre nya besättningar anmälde och satte in vars en provningskalv. 76 charolaiskalvar startade årets provning, medelfödelsevikten är med 47,6 kg, nästan 0,4 kg lägre än fjorårets notering som var den lägsta på många år. Medeltal för den KAP-registrerade 200 dagarsvikten hamnade på rekordhög 371 kg, medan startvikten korrigerad till 200 dagar blev 1 kg högre, också den all time high. Insatta kalvar har i medeltal mycket bra avelsvärden, vid avelsvärderingen i november blev medeltalet för AIX 17,5 vilken är snäppet högre än tidigare högsta notering. Det är nästan nio enheter högre än medeltalet för alla charolaiskalvar födda 2020.

70 % av insatta kalvar har individprovade svenska fäder. Endast 12 st är seminavkommor, av dessa är sju fallna efter svenska semintjurar. Av importspermaavkommor har fyra norsk fader, den femte är den förste provningsavkomman till en tysk tjur. Den historiskt låga andelen seminavkommor är troligen en effekt av de senare årens lägre antal nya semintjursinköp av Viking Genetics.

På initiativ från avelsrådet har köttrasprövningen inlett arbetet med att förfina klövbedömningen. Avelsrådet har lämnat förslag på förbättringar.

Semintjursaktuellt

För insättning på Gunnarp 2021 är tjurarna VB Lynch, VB Maxon, JGC Indiana, Indou PP och Welcome Easy Gain de prioriterade tjurfäderna.

Viking Genetics köpte Pharmer av Askome som ny semintjur 2020. Tjurens Fix 112 var första prioritet i VG's nuvarande satsning på inköpta tjurars lämplighet för användning på mjölkrasdjur. Med P-118 och Aix 26 tillsammans med god exteriör och typ stämmer tjuren även mycket väl in på Charolaisrasens avelsmål. Härstamningen är starkt semininfluerad genom fader VB Hero T-111 och morfar VB Ferb T-110.

Som ny spermaimport beslutades Onedream P från Frankrike. Det är en prestandatur med höga maternella avelsvärden som också ska vara positiv på kalvningsförlopp. Han är fallen efter vår tidigare spermaimport Luther P vars svenska avkommor haft normala födelsevikter och mycket bra tillväxt vilket resulterat i Pix 120.

Genetiska trender och sammansättning av AIX

De genetiska trenderna för köttraserna som presenteras av Växa ger många värdefulla svar på hur väl charolaisuppfödarna lyckas med sina avelsframsteg. Utvecklingen följs noggrant av avelsrådet som årligen analyserar utfallet i jämförelse med våra avelsmål, och gör värderingen om det finns behov av att förändra AIX sammansättning för att ytterligare kunna spetsa rasens utvecklingskurva. En utvecklingskurva som de senaste åren visat större årlig förbättring av födda kalvars AIX än någon gång tidigare.

Genomiskt projekt

Via SLU har ett genomiskt projekt iscensatts för att på sikt kunna genomiskt avelsvärdera de numerärt största svenska köttraserna. Sofia Persson från avelsrådet är aktiv i projektets arbetsgrupp. Ca 2 000 prover från Charolaisdjur är tagna och arbetet med att analysera resultaten startade i slutet av året.

Avelsrådet har under 2020 haft 7 möten, dessutom haft ett stort antal kontakter ledamöterna emellan och därtill engagerat sig med att;

- Lämna avelsrådsinformation vid årsmöte
- Lämna avelsrådsinformation i Charolaistidningen, Charolaisaktuellt och Nötkött
- Lämna tjurinformation inför tjurauktionen via "lilla tjurkatalogen"
- Hantera anmälningar till individprövningen
- Kvotera platser till individprövningen
- Göra kalvrekommendation besättningsvis inför provningsinsättning
- Erbjuder kalvbesiktning inför provningsinsättning
- Följa upp avelsvärderings- och KAP-frågor
- Utse årsmötespristagare
- Stå till medlemmarnas förfogande i förekommande Charolais- och avelsfrågor